

VAI TRÒ CỦA NHÂN VIÊN CÔNG TÁC XÃ HỘI TRONG PHÒNG NGỪA BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG: NGHIÊN CỨU TẠI TRƯỜNG THCS TRẦN PHÚ, QUẬN 10, TP.HCM

Trần Thị Năm

Ngành Công tác xã hội, Khoa y tế công cộng, Trường Đại học Y Dược, Thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Trong khuôn khổ bài viết này, tác giả tập trung vào phân tích vai trò của nhân viên Công tác xã hội trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường tại trường Trung học Cơ sở Trần Phú (Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh). Bài viết làm nổi bật những đóng góp cụ thể của nhân viên công tác xã hội trong phòng ngừa bạo lực học đường thông qua các vai trò của nhân viên Công tác xã hội bao gồm: vai trò giáo dục – truyền thông, vai trò là người kết nối, vai trò là người trợ giúp xây dựng và thực hiện kế hoạch. Từ đó, tác giả hướng đến bàn luận những giải pháp làm nâng cao hiệu quả của các vai trò nêu trên.

Từ khóa: Bạo lực học đường, công tác xã hội, công tác xã hội nhóm, nhân viên công tác xã hội, phòng ngừa.

THE ROLE OF SOCIAL WORKERS IN PREVENTING SCHOOL VIOLENCE: A STUDY AT TRAN PHU SECONDARY SCHOOL, DISTRICT 10, HO CHI MINH CITY

Tran Thi Nam

Department of Social Work, Faculty of Public Health, University of Medicine and Pharmacy, Ho Chi Minh City

Abstract: In this painful article, the author focuses on analyzing the role of Social Workers in the activity “Building beautiful friendships, saying no to school violence” at Tran Phu Secondary School (District 10, Ho Chi Minh City). The article will identify the roles of Social Workers including: education - communication role, connector role, capacity building and plan implementation role. From there, the author guides to discuss solutions to improve the effectiveness of the above sentences.

Keywords: School violence, social work, group social work, social workers, prevention.

Nhận bài: 13/03/2025

Phản biện: 12/04/2025

Duyệt đăng: 16/04/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngày nay, bạo lực học đường không chỉ còn là nỗi lo lắng của các bậc phụ huynh, của thầy cô giáo trong nhà trường mà còn là nỗi lo của toàn xã hội. Vấn nạn bạo lực học đường đã có từ lâu và có nhiều hình thức khác nhau, cụ thể: bạo lực thể chất, bạo lực tinh thần, bạo lực vật chất và nạn nhân chủ yếu là học sinh. Các tổ chức ban ngành, trường học cùng chung tay để phòng ngừa bạo lực học đường. Nhà trường đóng vai trò quan trọng trong việc phòng ngừa bạo lực học đường tạo ra môi trường an toàn, lành mạnh, hạnh phúc cho học sinh.

Để đạt được điều trên, trường Trung học Cơ sở Trần Phú (Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh) đã áp dụng rất nhiều biện pháp khác nhau, có sự chung tay từ ban giám hiệu nhà trường, đội ngũ thầy cô giáo, phụ huynh, học sinh, công nhân viên nhà trường để xây dựng một môi trường học đường an toàn, hạnh phúc, thân thiện, nói không với bạo lực học đường. Trong rất nhiều biện pháp khác nhau để thực hiện được điều trên, không thể không kể đến hoạt động công tác xã hội trong trường học nhằm phòng ngừa bạo lực học đường trong nhà trường. Hoạt động này đã đem lại nhiều kết quả đáng mong đợi đó cũng thể hiện sự cố gắng, trách

nhệm và vai trò của nhân viên công tác xã hội trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường tại trường Trung học cơ sở Trần Phú, Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1 Một số khái niệm

“Bạo lực học đường”

Bạo lực học đường là một vấn đề nghiêm trọng của xã hội trong môi trường giáo dục, bao gồm mọi hành vi gây tổn hại về thể chất, tinh thần hoặc tình dục giữa các học sinh. Theo Nghị định 80/2017/NĐ-CP, bạo lực học đường được định nghĩa là các hành vi hành hạ, ngược đãi, đánh đập; xâm hại thân thể, sức khỏe; lăng mạ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm; cô lập, xua đuổi và các hành vi cố ý khác gây tổn hại đến người học trong cơ sở giáo dục.

“Phòng ngừa bạo lực học đường”

Phòng ngừa bạo lực học đường là mang tính chất chủ động thực hiện triển khai các biện pháp nhằm ngăn ngừa để không xảy ra tình trạng học sinh bị hành hạ, ngược đãi, đánh đập, xâm hại thân thể, sức khỏe; lăng mạ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm; cô lập, xua đuổi và các hành vi cố ý khác gây tổn hại về thể chất, tinh thần của học

sinh trong trường học, tạo ra một môi trường học tập an toàn, nơi mà tất cả học sinh đều có thể phát triển mà không lo sợ bị bạo lực.

“Nhân viên công tác xã hội”

Theo thông tư 01/2016/TT-BLĐTBXH được ban hành bởi Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội vào ngày 05 tháng 1 năm 2016 nêu rõ nhân viên công tác xã hội là những người được đào tạo chuyên môn, có kiến thức và kỹ năng trong lĩnh vực công tác xã hội, làm việc để hỗ trợ cá nhân, gia đình và cộng đồng giải quyết các vấn đề xã hội. Nhiệm vụ của nhân viên công tác xã hội chính là thực hiện các hoạt động tư vấn, hỗ trợ, kết nối dịch vụ, và tham gia vào các chương trình phát triển cộng đồng. Họ là những người được đào tạo chuyên môn từ trung cấp trở lên thuộc các chuyên ngành công tác xã hội, xã hội học, tâm lý học, giáo dục đặc biệt hoặc các chuyên ngành khoa học xã hội. Họ có đầy đủ năng lực chuyên môn, kỹ năng, thái độ phù hợp với nhiệm vụ công tác xã hội nhằm thực hiện 4 vai trò cụ thể: vai trò phòng ngừa, vai trò can thiệp, vai trò phục hồi và vai trò phát triển. Thông qua đó nhân viên công tác xã hội giúp các đối tượng (cá nhân, nhóm, cộng đồng) có thể nhận thức, giải quyết “vấn đề” của họ và vượt qua khó khăn, hoà nhập với cộng đồng, thực hiện những chức năng xã hội, từ đó góp phần vào sự ổn định và phát triển của xã hội.

“Vai trò của nhân viên Công tác xã hội”

Tùy theo các lĩnh vực, các đối tượng, các vị trí khác nhau của Công tác xã hội mà nhân viên Công tác xã hội có vai trò không giống nhau. Theo quan điểm của Feyerico (1973) nhân viên công tác xã hội có những vai trò bao gồm: Vai trò là người vận động nguồn lực, Vai trò là người kết nối, Vai trò là người biện hộ, Vai trò là người vận động, Vai trò là người giáo dục, Vai trò người tạo sự thay đổi, Vai trò là người tư vấn/ tham vấn, Vai trò là người trợ giúp xây dựng và thực hiện kế hoạch cộng đồng, Vai trò là người chăm sóc/người trợ giúp, Vai trò là người nghiên cứu, Vai trò là người quản lý hành chính.

2.2. Vai trò của nhân viên công tác xã hội trong phòng ngừa bạo lực học đường tại trường Trung học cơ sở Trần Phú, Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh

Hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường tại trường Trung học Cơ sở Trần Phú (Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh) diễn ra xuyên suốt trong một năm học. Hoạt động được nhân viên Công tác xã

hội kiêm nhiệm trong trường thực hiện phong phú, đa dạng, xây dựng kế hoạch cụ thể, rõ ràng nhờ có sự tư vấn từ nhân viên Công tác xã hội từ các tổ chức bên ngoài. Mặc dù trong quá trình triển khai hoạt động có gặp khó khăn nhất định, tuy nhiên bên cạnh đó nhà trường cũng tạo điều kiện để hỗ trợ hoàn thành tốt nhiệm vụ, mục đích tạo điều kiện tốt nhất cho sự phát triển của các em học sinh.

Thông qua hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường tại trường Trung học Cơ sở Trần Phú (Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh), nhân viên Công tác xã hội đã làm tốt những vai trò sau:

2.2.1. Vai trò giáo dục – truyền thông

Với vai trò giáo dục – truyền thông nhân viên công tác xã hội đã nâng cao nhận thức, phát triển kỹ năng cho học sinh, phụ huynh và giáo viên trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường. Từ đó nhân viên công tác xã hội tạo môi trường an toàn cho học sinh, khuyến khích sự tham gia của các bên liên quan trong hoạt động phòng ngừa và tăng cường sự hỗ trợ khi có người cần đặc biệt ưu tiên học sinh lên hàng đầu.

Nhân viên công tác xã hội đã nâng cao nhận thức cho học sinh thông qua các chuyên đề tập huấn kỹ năng dưới sân trường, các cuộc thi, diễn đàn để từ đó phát huy năng lực bản thân của học sinh, giúp học sinh có cơ hội thực hành và rèn luyện những kỹ năng như: Kỹ năng bảo vệ bản thân, kỹ năng nhận thức bản thân, kỹ năng sử dụng mạng xã hội an toàn, kỹ năng giao tiếp ứng xử văn minh, kỹ năng thể hiện tình yêu thương, kỹ năng làm chủ cảm xúc... từ đó giúp học sinh tự tin, mạnh dạn, vui vẻ, hạnh phúc khi đến trường. Chương trình tập huấn kỹ năng diễn ra từ trong lớp học đến dưới sân trường và được học sinh nhiệt tình ủng hộ thể hiện cụ thể thông qua 100% học sinh tham gia. Bên cạnh đó đội ngũ giáo viên, công nhân viên và ban giám hiệu nhà trường cũng luôn tạo điều kiện tốt nhất để nhân viên công tác xã hội có thể tổ chức tập huấn hiệu quả nhất. Thông qua đó nhằm giáo dục, tuyên truyền cho học sinh về những hành động nên và không nên làm để xây dựng tình bạn đẹp, ngăn chặn hành vi bạo lực học đường nếu có, giúp học sinh hiểu rõ về bản chất của bạo lực học đường gây ra hậu quả như thế nào từ đó thay đổi nhận thức chưa đúng lẫn hành vi chưa phù hợp trong môi trường học đường cho các em.

Ngoài tổ chức tập huấn, cuộc thi, diễn đàn cho học sinh để nâng cao nhận thức về hoạt động

phòng ngừa bạo lực, nhân viên công tác xã hội còn thể hiện vai trò giáo dục – truyền thông thông qua hoạt động tổ chức tập huấn, cuộc họp, hội nghị bàn tròn để cung cấp kiến thức về Luật giáo dục 2019, Luật trẻ em 2016, Nghị định 80/2017/NĐ-CP về quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường, Thông tư 31/2018/TT-BGDĐT, kiến thức phát triển tâm lý của học sinh trung học cơ sở cho phụ huynh, giáo viên nhà trường. Nhân viên

công tác xã hội giúp học sinh, giáo viên và phụ huynh hiểu rõ về bạo lực học đường, các dấu hiệu nhận biết và hậu quả của nó và cả chính sách của nhà nước trong đó có đến 75% phụ huynh nhà trường tham gia, 95% giáo viên và cán bộ công nhân viên nhà trường tham gia

Qua đây cho ta thấy, vai trò giáo dục – truyền thông của nhân viên công tác xã hội trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường tại trường THCS Trần Phú là vô cùng quan trọng.

Hoạt động	Đối tượng tham gia	Tần suất	Tỷ lệ tham gia (%)	Ghi chú
Tập huấn kỹ năng trong lớp học và sân trường	Học sinh	1 tiết/tuần	~100% học sinh	Nội dung: kỹ năng bảo vệ bản thân, giao tiếp văn minh, sử dụng mạng an toàn, ...
Hội nghị bàn tròn giáo viên	Giáo viên, cán bộ công nhân viên	Theo lịch định kỳ	95%	Truyền thông về phát triển tâm lý tuổi dậy thì, kỹ năng phòng ngừa bạo lực học đường cho học sinh, luật và chính sách liên quan.
Họp phụ huynh học sinh, tập huấn về Luật và chính sách liên quan	Phụ huynh	Theo kỳ họp phụ huynh	75%	Giáo dục phụ huynh về đặc điểm phát triển tâm lý, hỗ trợ phòng ngừa bạo lực học đường, luật và chính sách liên quan.
Cuộc thi "Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường", Chuyên đề kỹ năng sống sân trường	Học sinh	Hàng năm	>90 % học sinh tham gia	Sân chơi bổ ích, tăng cường kết nối bạn bè, kỹ năng xã hội
Diễn đàn "Nói không với bạo lực học đường"	Học sinh	Hàng năm	>90% học sinh tham gia	Chia sẻ kinh nghiệm, nâng cao nhận thức phòng ngừa bạo lực

Nguồn: Kết quả thực hiện tháng 12/2024

2.2.2. Vai trò là người kết nối

Với vai trò là người kết nối, nhân viên công tác xã hội xây dựng mối quan hệ, thúc đẩy các hoạt động, cung cấp thông tin đầy đủ, hỗ trợ tâm lý và chính là cầu nối giữa các bên liên quan cụ thể là học sinh, phụ huynh, giáo viên và các tổ chức xã hội để tạo ra một mạng lưới hỗ trợ mạnh mẽ trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường.

Nhân viên công tác xã hội là người đã cung cấp các nội dung về nghị định, thông tư, kết hoạch chỉ đạo của Sở - Phòng Giáo dục và Đào tạo trong vấn đề xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường cho nhà trường, phụ huynh và học sinh. Nhân viên công tác xã hội là đầu mối liên hệ các bên cho hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường.

Qua đó cho thấy nhân viên công tác xã hội đã có sự kết nối tốt để cho các em học sinh của trường luôn cảm thấy an toàn khi mỗi ngày đi học, xem mái trường như ngôi nhà của mình.

Nhân viên công tác xã hội có vai trò rất quan trọng trong sự kết nối giữa ban lãnh đạo nhà trường, hội đồng giáo viên, công nhân viên, phụ huynh và học sinh thông qua các buổi tập huấn, chuyên đề, cuộc thi, diễn đàn, buổi họp bàn tròn, gặp mặt trực tiếp hoặc trực tuyến cùng nhau hợp tác và trao đổi để tạo một môi trường an toàn, lành mạnh cho các em học sinh. Dưới sự chỉ đạo từ ban giám hiệu nhà trường, nhân viên công tác xã hội đã thực hiện tốt vai trò kết nối của mình để tổ chức thành công 3 chương trình tập huấn về Luật giáo dục 2019, Luật trẻ em 2016, về Nghị định 80/2017/NĐ-CP, Thông tư 31/2018/TT-BGDĐT để các bên liên quan hiểu rõ vai trò, trách nhiệm, nhiệm vụ của bản thân trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường, không chỉ là kết nối giữa các bên liên quan mà nhân viên công tác xã hội còn kết nối các chính sách đến với mọi người. Nhân viên công tác xã hội đã vận dụng nhiều kỹ năng cần thiết như kỹ năng lập kế hoạch, kỹ năng lắng nghe, kỹ năng quan sát, kỹ năng giao tiếp... để kết nối và tổ chức thành công 4 chương trình trong chuỗi hoạt động: chuyên đề sân trường, cuộc thi, diễn đàn về “Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường” Những hoạt động này không chỉ giúp học sinh nhận thức rõ hơn về tình bạn đẹp và hậu quả của bạo lực học đường mà còn tạo cơ hội cho phụ huynh, giáo viên và ban giám hiệu cùng tham gia, chia sẻ và thảo luận.

2.2.3. Vai trò tạo sự thay đổi

Vai trò tạo sự thay đổi của nhân viên công tác xã hội trong phòng ngừa bạo lực học đường nhằm xây dựng một môi trường an toàn, hạnh phúc cho học sinh thông qua việc nâng cao nhận thức, phát triển kỹ năng, hỗ trợ can thiệp kịp thời và khuyến khích sự tham gia không chỉ của học sinh mà còn của phụ huynh, giáo viên, ban giám hiệu nhà trường từ đó tạo sự thay đổi tích cực trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường.

Nhân viên công tác xã hội đã luôn tạo điều kiện, môi trường tốt để cho học sinh có ý thức hơn, trách nhiệm hơn trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường. Phụ huynh, giáo viên, ban giám hiệu nhà trường và công nhân viên nhà trường đã cùng nhau hợp tác để thay đổi nhằm tạo môi trường an toàn nhất cho học sinh, để học sinh luôn tinh thần thoải mái khi đến trường.

Thông qua các hoạt động báo cáo chuyên đề sân trường, cuộc thi tuyên truyền nói không với bạo lực học đường, diễn đàn chia sẻ - lắng nghe giữa học sinh – giáo viên – phụ huynh, các tiết học và thực hành kỹ năng sống về những chủ đề liên quan... học sinh đã có sự thay đổi tích cực về nhận thức và hành vi trong vấn đề xây dựng tình bạn tốt, nói không với bạo lực học đường. Học sinh có sự thay đổi thông qua biểu hiện như chủ động nhắc nhở bạn của mình không nên nói tục, không đánh bạn, tích cực sôi nổi trong các giờ học kỹ năng sống, nghiêm túc thực hiện nội quy nhà trường, xây dựng không khí môi trường thân thiện và làm chủ cảm xúc khi bạn mình có dấu hiệu sẽ tranh cãi hay sẽ đánh nhau.

2.2.4. Vai trò là người trợ giúp xây dựng và thực hiện kế hoạch.

Để đạt được mục tiêu của hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường nhân viên công tác xã hội cần thực hiện tốt vai trò là người trợ giúp xây dựng và thực hiện kế hoạch.

Trên cơ sở xác định được tình hình, thu thập được thông tin về vấn đề phòng ngừa bạo lực học đường tại trường học. Nhân viên công tác xã hội đã dựa vào thể mạnh, hạn chế, cơ hội, thách thức, xác định kỹ nhu cầu và sắp xếp mục tiêu ưu để xây dựng kế hoạch chương trình phù hợp với tình hình thực tế của nhà trường, gia đình, học sinh.

Sau khi cùng các bên liên quan (phụ huynh, giáo viên, học sinh) xây dựng kế hoạch và nhận được sự đồng thuận từ mọi người, nhân viên công tác xã hội tiến hành tổ chức hoạt động theo kế hoạch đã lên. Song song đó còn có hoạt động theo dõi, đánh giá và cải tiến để giúp phát hiện kịp thời các vấn đề và điều chỉnh kế hoạch phù hợp để đạt được hiệu quả tốt nhất trong phòng ngừa bạo lực.

Nhân viên công tác xã hội đã hỗ trợ và tăng năng lực cho giáo viên nhà trường, đại diện hội cha mẹ học sinh thiết kế xây dựng kế hoạch chung đến kế hoạch chi tiết để hoàn thành mục tiêu tạo môi trường học đường an toàn, lành mạnh, văn minh khi các em đến trường, đúng với tinh thần xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường. Mặc dù còn nhiều hạn chế trong vai trò trợ giúp xây dựng và thực hiện kế hoạch, nhân viên công tác xã hội đã trợ giúp thành công cho giáo viên và học sinh xây dựng và thực hiện thành công các kế hoạch về sân chơi kỹ năng sống, chuyên đề giáo dục phòng chống bạo lực học đường, hội thi, diễn đàn... về hoạt động xây dựng tình bạn đẹp – nói không với bạo lực học đường. Các chương

trình diễn ra nhận được sự ủng hộ tích cực từ học sinh và phụ huynh.

Nhân viên công tác xã hội đã tham gia xây dựng và thực hiện thành công trên 13 kế hoạch về phòng ngừa bạo lực học đường bao gồm: 02 kế hoạch tập huấn về Luật giáo dục 2019, Luật trẻ em 2016 cho ban giám hiệu, Giáo viên, công nhân viên nhà trường, phụ huynh và học sinh; 01 kế hoạch tập huấn về Nghị định 80/2017/NĐ-CP Quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường; 04 kế hoạch chương trình trong chuỗi hoạt động: chuyên đề sân trường, cuộc thi, diễn đàn về “Xây dựng tình bạn đẹp, nói không với bạo lực học đường”; 02 kế hoạch gặp mặt trao đổi giữa phụ huynh, ban giám hiệu và giáo viên nhà trường để hiểu rõ về sự phát triển tâm lý của học sinh, hợp tác tạo môi trường an toàn cho học sinh học tập và phát triển; 04 kế hoạch họp bàn tròn giữa Ban Giám hiệu, giáo viên để xây dựng kế hoạch, thống nhất giải pháp phòng ngừa bạo lực học đường; 08 kế hoạch họp với giáo viên kỹ năng sống thuộc các trung tâm đối tác để thống nhất kế hoạch chương trình dạy học kỹ năng sống theo chủ đề ưu tiên tài trường học. Thông qua đây

cho thấy, nhân viên công tác xã hội đã có sự đầu tư thời gian, sức lực trong vai trò xây dựng và thực hiện kế hoạch.

III. KẾT LUẬN

Nhân viên công tác xã hội đóng vai trò vô cùng quan trọng trong hoạt động phòng ngừa bạo lực học đường. Họ không chỉ là người tư vấn, tham vấn, nghiên cứu, truyền thông, giáo dục, xây dựng và thực hiện kế hoạch mà còn là cầu nối vững chắc để tạo sự thay đổi tích cực cho học sinh, giáo viên, phụ huynh trong vấn đề phòng ngừa bạo lực học đường.

Nhân viên công tác xã hội đã sử dụng các phương pháp công tác xã hội cá nhân, công tác xã hội nhóm và tận dụng những kỹ năng quan trọng như kỹ năng quan sát, lắng nghe, thu thập thông tin, đặt câu hỏi, nói lời thấu cảm... để thể hiện tốt nhất những vai trò của mình trong từng hoạt động nhằm hỗ trợ học sinh một cách hiệu quả nhất, giúp giảm thiểu nguy cơ bạo lực, đồng thời khuyến khích sự phát triển toàn diện của học sinh. Đóng góp to lớn cả về mặt lý thuyết lẫn thực tiễn thể hiện qua việc xây dựng các khung lý thuyết và triển khai các chương trình thực tiễn, giúp tạo ra một môi trường học tập an toàn và hỗ trợ cho tất cả học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Oxford: Blackwell.
2. Espelage, D. L., & Swearer, S. M. (2003). Research on school bullying and victimization: What we have learned and where we need to go from here. *School Psychology Review*, 32(3)
3. Bùi Thị Hồng (2016), Bạo lực học đường ở Việt Nam hiện nay: Thông tin qua các trang báo điện tử
4. Nguyễn Thị Thúy Dung (2020), Phân tích nội dung các hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường phổ thông
5. Mỹ Giang Sơn (2020), Quản lý hoạt động phòng, chống bạo lực học đường ở trường phổ thông
6. Đinh Ngọc Đông, Nguyễn Bá Phú (2020), Thực trạng hoạt động giáo dục phòng, chống bạo lực học đường ở các trường trung học cơ sở huyện Cư Jút, tỉnh Đắk Nông
7. Nguyễn Thị Hằng Phương (2021), “Giáo trình nhập môn công tác xã hội”, Đại học Sư phạm Đà Nẵng.
8. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Luat-giao-duc-2019-367665.aspx>
9. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Luat-tre-em-2016-303313.aspx>
10. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Thong-tu-31-2018-TT-BGDDT-thoi-gian-tap-su-theo-chuc-danh-giao-vien-trong-co-so-giao-duc-cong-lap-404077.aspx>
11. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Nghi-dinh-80-2017-ND-CP-Quy-dinh-moi-truong-giao-duc-an-toan-lanh-manh-chong-bao-luc-hoc-duong-341803.aspx>